

<http://www.diva-portal.org>

This is the published version of a chapter published in *Да веселимца Новъградъ. Må Novgorod fröjda sig: hyllningsskrift till Elisabeth Löfstrand*.

Citation for the original published chapter:

Ambrosiani, P. (2016)

Digitala surrogat, onlinekataloger och publika databaser: ny kontext för äldre svensk slavistik.

In: Ambrosiani, Per, Per-Arne Bodin & Nadezjda Zorikhina Nilsson (ed.), *Да веселимца Новъградъ. Må Novgorod fröjda sig: hyllningsskrift till Elisabeth Löfstrand* (pp. 15-21).

Stockholm: Stockholms universitet

Stockholm Slavic Papers

N.B. When citing this work, cite the original published chapter.

Permanent link to this version:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-128621>

ДА ВЕСЕЛИТСА НОВЪГРАДЪ
Må Novgorod fröjda sig

Hyllningsskrift
till Elisabeth Löfstrand

redigerad av

Per Ambrosiani, Per-Arne Bodin och
Nadezjda Zorikhina Nilsson

SÄRTRYCK

STOCKHOLMS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SLAVISKA OCH BALTISKA SPRÅK,
FINSKA, NEDERLÄNDSKA OCH TYSKA

Per Ambrosiani, Per-Arne Bodin & Nadezjda Zorikhina Nilsson (red.):
Да вселигса Новъградъ. Må Novgorod fröjda sig. Hyllningsskrift till
Elisabeth Löfstrand (= Stockholm Slavic Papers 26), Stockholm 2016. 237 s.

Omslagsbilden ”Weliki Novogord Oder Gros-Navgard” är hämtad ur Adam
Olearius *Vermehrte Neue Beschreibung Der Muscowitischen vnd Persischen
Reyse*, Schließwig 1656 [KODEKS, [http://kodeks.uni-bamberg.de/Bilder/
GrossNaugard.jpg](http://kodeks.uni-bamberg.de/Bilder/GrossNaugard.jpg)]

Fotografiet av Elisabeth Löfstrand på s. 2 är taget av Eva Dalin

© Författarna 2016

Tryck: US-AB, Stockholm 2016

ISBN 978-91-87355-24-0 (tryck), 978-91-87355-25-7 (pdf)

ISSN 0347-7002

Innehåll

Tabula gratulatoria

Förord

Per Ambrosiani

Digitala surrogat, onlinekataloger och publika databaser:
ny kontext för äldre svensk slavistik 15

Ulla Birgegård

Etikett och god ton i relationerna mellan Sverige och Ryssland.
Titulaturen på 1600-talet 23

Per-Arne Bodin

Om ukrainska och ryska katter 31

Maria Engström

Новая опричнина и идея «сакрального террора»
в современной России 49

Natalia Galatsky

По ком звонили в «оттепель» колокола?
Стихотворение А. Ревича «Колокол» 65

Antoaneta Granberg

Carolina Redivivas samling från Jesuitkollegiets bibliotek i Riga
och Isak Collijns arkiv 77

Tora Hedin

Konstruktionen av den tjeckiska nationella identiteten:
begreppen *národ* och *lid* under tjeckiskt 1800–1900-tal 95

Magnus Ljunggren

The Iconographic Ableuchov in the Epilogue to *Peterburg* 109

<i>Tamara Lönngren</i> «И по иных мѣстох многа суть такова пребываніа»: об одном источнике формирования <i>Соборника</i> Нила Сорского	113
<i>Nadezjda Zorikhina Nilsson</i> Поэтические загадки прошлого: процессно-сукцессивная функция форм несовершенного вида прошедшего времени в былинах	127
<i>Alexander I. Pereswetoff-Morath</i> Den siste munken i Ingermanland: fantasten Lëvuška Lemboinen från Wanhimala by	143
<i>Ludmila Pöppel</i> <i>Беспорядки</i> (disturbances) vs. <i>волнения</i> (unrest): Towards the Delimitation of Synonyms.....	167
<i>Thomas Rosén</i> <i>Ryssarnes intriguer</i> : om translatorn Enok Stigzelius Lilliemarck	179
<i>Tatiana Rozhdestvenskaia</i> Средневековые граффити в церкви Успения пресв. Богородицы на Волотовом поле в Новгороде	193
<i>Adrian Selin</i> Женщины в осажденном Смоленске	207
<i>Ewa Teodorowicz-Hellman</i> Astrologiska skrifter om kometen i ”Polonicasamlingen” på Skoklosters slott	221
Elisabeth Löfstrands publicerade skrifter.....	233

Digitala surrogat, onlinekataloger och publika databaser: ny kontext för äldre svensk slavistik

PER AMBROSIANI

Umeå universitet, per.ambrosiani@umu.se

Abstract: The article aims to describe some of the new approaches within Early Slavic studies that have become available due to the recent appearance of on-line library catalogs, public repositories, social media networks, and digital surrogates of medieval Slavic manuscripts and early printed books. The changing opportunities and challenges within this new digital context are demonstrated through short presentations of a few projects within Swedish Early Slavic studies, including the *Novgorodiana Stockholmiensia* project and the project *Digitalised Descriptions of Slavic Cyrillic Manuscripts and Early Printed Books in Swedish Libraries and Archives*.

Keywords: Digital surrogates, Slavic studies, Public repositories, Novgorod Occupation archives

Vetenskapligt arbete inom äldre slavistik, både i Sverige och i andra länder, kräver tillgång till två typer av dokument: dels primärkällor, dvs. äldre texter i deras konkreta representationer (t.ex. ett antal pergamentblad med slavisk text, se t.ex. Löfstrand 1984), dels sekundärkällor av olika slag: befintliga beskrivningar av relevanta primärkällor, forskningslitteratur av relevans för den aktuella uppgiften m.m. Till nyligen har forskaren för att kunna använda båda dessa typer av material varit tvungen att ha fysisk tillgång till dem i ett bibliotek eller arkiv, eller, framför allt när det gäller sekundärlitteraturen, i sitt privata bibliotek. I och med den tekniska utvecklingen inom fotografi och tryckteknik har emellertid nödvändigheten av fysisk tillgång till originaldokument gradvis minskat: en äldre primärkälla kan studeras via exem-

pelvis fotografier¹ vilka kan vara publicerade i sekundärlitteratur, äldre sekundärlitteratur kan beställas genom bibliotekens fjärrlåneservice och fotokopieras, etc. I samtliga fall handlar det om ett slags *surrogat*: fotografiet, den tryckta illustrationen, fotokopian används *i stället för* det fysiska originaldokumentet. Surrogatet är inte identiskt med det fysiska originaldokumentet, det är inte en *kopia* i ordets egentliga betydelse, men det kan trots detta vara användbart: för den forskare som exempelvis vill konsultera Ivan Karataevs förteckning över kyrilliska tryckta böcker (Karataev 1861) för att belägga en viss utgåva duger normalt en fotokopia av den aktuella sidan hos Karataev lika bra som ”samma” sida i ett original exemplar av den tryckta boken. På samma sätt kan en facsimilutgåva av en psaltarhandskrift² fungera lika väl som originalhandskriften om det handlar om en undersökning där själva psaltartexten står i fokus, medan däremot en studie av användningen av olika typer av pergament för handskriftsproduktion kräver tillgång till originaldokument.

Under senare tid har det tillkommit en ny typ av surrogat, *digitala* surrogat. Hur skiljer sig då digitala surrogat från icke-digitala? När det gäller förhållandet till de fysiska originaldokument som de används som ersättning för är skillnaden inte principiell – både digitala och icke-digitala surrogat är *avbildningar* av sina respektive fysiska originaldokument, inte kopior av dessa. Men de digitala surrogaten har en viktig egenskap som skiljer dem från de icke-digitala surrogaten: kopior av digitala surrogat är för de flesta praktiska behov identiska med sina original, dvs. med sina ”syster”-surrogat. Detta gäller inte nödvändigtvis för icke-digitala surrogat: en fotokopia av en fotokopia av en fotokopia har normalt inte samma kvalitet som den ”första” fotokopian, ”original-surrogatet”.

Kopior av digitala surrogat, ”syster-surrogat”, kan också enkelt spridas via internet på olika sätt, vilket gör dem betydligt mer tillgängliga än motsvarande icke-digitala surrogat, vilka ju är fysiska objekt på samma sätt som sina original. Särskilt när digitala surrogat görs fritt tillgängliga via publika webbplatser som *Europeana* (<http://www.europeana.eu>) eller *Свято-Троицкая Сергиева Лавра* (<http://old.stsl.ru>) förändrar de möjligheterna att få tillgång till kunskaper om äldre primärkällor.³ Dessutom finns

---

¹ Självklart kan inte alla typer av frågor hanteras på detta sätt, vissa specifika forskningsproblem kräver fortfarande tillgång till det fysiska primärdokumentet.

² Se t.ex. *Kievskaja Psaltyr' 1978*, en facsimilutgåva av en handskrift från 1397, vilken bevaras på Ryska nationalbiblioteket i S:t Petersburg.

³ Se t.ex. Watson (2012: 16), där författaren anger webbadressen till ett digitalt surrogat av ett exemplar av Maciej Strykowski's krönika (1582) (se <http://www.obc.opole.pl/dlibra/docmetadata?id=703>).

idag många specialiserade kataloger av intresse för äldre slavistik tillgängliga via internet via digitala surrogat.⁴

Den ökande förekomsten av olika former av digital publicering av tidskriftsartiklar och monografier har också ökat tillgängligheten till både äldre och nyare publikationer. Förutom via tidskriftswebbplatser och digitala arkiv som exempelvis det svenska *Digitala Vetenskapliga Arkivet* (DiVA, se <http://www.diva-portal.org/>) sprids digitala surrogat av vetenskapliga artiklar m.m. idag också genom specialiserade digitala sociala medier som ResearchGate och Academia.edu.⁵ Relevant information inom äldre slavistik publiceras även på icke-specialiserade sociala medier som Facebook, Twitter m.m., där avsändarna förutom enskilda personer även kan vara institutioner som t.ex. Riksarkivet,⁶ Kungliga biblioteket, Ryska nationalbiblioteket i S:t Petersburg m.fl.⁷

Den pågående digitaliseringen har också medfört enklare tillgång till uppgifter om icke-digitaliserade primärkällor och deras fysiska lokalisering. Under lång tid har forskare här varit hänvisade till (fysiska) kortkataloger, tryckta och handskrivna förteckningar och beskrivningar m.m., men många sådana källor har idag scannats och gjorts tillgängliga som digitala surrogat.⁸ Den svenska gemensamma katalogdatabasen Libris inkluderar idag även katalogdata för en rad specialsamlingar, vilka tidigare endast varit lokalt tillgängliga.⁹ I många fall är kataloguppgifter av relevans för äldre slavistik

⁴ Se förutom Karataev 1861 t.ex. Bubnov et al. 1976, Gawryś 1961 och Kjellberg 1951.

⁵ På Academia.edu följs i februari 2016 forskningsintressena Medieval Slavic Manuscripts och East Slavic Historical Linguistics av c:a 150 respektive 30 personer, och antalet titlar (vilket inkluderar såväl fulltextdokument som bibliografiska poster utan fulltext) försedda med motsvarande nyckelord utgör mer än 200 respektive knappt 50, se https://www.academia.edu/People/Medieval_Slavic_Manuscripts, https://www.academia.edu/People/East_Slavic_Historical_Linguistics, https://www.academia.edu/Documents/in/Medieval_Slavic_Manuscripts, https://www.academia.edu/Documents/in/East_Slavic_Historical_Linguistics.

⁶ Se sammanställningen på <http://riksarkivet.se/riksarkivet-i-sociala-medier>, med länkar bl.a. till Riksarkivets Facebooksida (<https://www.facebook.com/riksarkivet.se/>). I ett inlägg den 17 april 2015 återfinns här en kort presentation av Elisabeth Löfstrand av ett av dokumenten i det s.k. Smolenskarkivet, vilket innehåller en samling administrativa dokument, brev, m.m. där huvuddelen härstammar från den västryska staden Smolensk i början av 1610-talet (se <https://www.facebook.com/riksarkivet.se/posts/883692738353954>). Smolenskarkivet håller för närvarande på att beskrivas inom ramen för ett infrastrukturprojekt lett av Elisabeth Löfstrand och finansierat av Riksbankens jubileumsfond.

⁷ Se <https://www.facebook.com/kungligabiblioteket/>, <https://twitter.com/kungbib>, <https://www.facebook.com/nlr.ru>, https://twitter.com/NLR_library.

⁸ Se t.ex. den s.k. Plåten vid Kungliga biblioteket i Stockholm (<http://www.kb.se/aktuellt/nyheter/2009/Platen-sokbar-via-natet/>), Uppsala universitetsbiblioteks katalog –1962 (<http://www.ub.uu.se/soktips-och-sokteknik/bibliotekskataloger/katalog-1962/>).

⁹ Som exempel kan nämnas de äldre viktiga slaviska samlingar vid Linköpings stadsbiblioteks (se <http://stiftsbiblioteket.linkoping.se/web/pub/startsidea>) vilka nu även ingår i Libris.

även tillgängliga genom den internationella katalogdatabasen WorldCat (<http://www.worldcat.org/>).

Slutligen kan nämnas det sedan sekelskiftet 2000 fritt tillgängliga flerspråkiga uppslagsverket Wikipedia, vilket har blivit allt viktigare som distributionskanal för information om befintlig forskning även inom äldre slavistik. Wikipedia kan härvid på samma sätt som såväl generella som mer specialiserade encyklopedier och uppslagsverk ofta erbjuda en första överblick över ett ämnesområde, varifrån användaren sedan kan gå vidare.¹⁰

Nedan följer några aktuella exempel på användning av digitala resurser av olika slag inom äldre svensk och internationell slavistik.

1. Det s.k. Ockupationsarkivet från Novgorod, vilket bevaras på Riksarkivet i Stockholm, har beskrivits av Elisabeth Löfstrand och Laila Nordqvist inom ramen för projektet *Novgorodiana Stockholmiensia* i två volymer (Löfstrand & Nordqvist 2005–2009), vilka båda finns tillgängliga i fulltext via DiVA. I Wikipedia finns 2016 ingen separat artikel om Ockupationsarkivet från Novgorod, men i den engelskspråkiga Wikipedia-artikeln *National Archives of Sweden* finns ett kort avsnitt om ”Novgorod Occupation Archives”, med hänvisningar till Löfstrand & Nordqvist 2005–2009 samt till såväl Riksarkivets som Stockholms universitets svenskspråkiga webbpresentationer av Ockupationsarkivet.¹¹

2. Databasen *Cyrillic and Glagolitic Books and Manuscripts in Sweden* (ett delresultat av projektet *Digitaliserade beskrivningar av slaviska kyrilliska handskrifter och äldre tryckta böcker vid svenska bibliotek och arkiv*, se <http://anslag.rj.se/en/fund/39532>) innehåller beskrivningar av c:a 420 kyrilliska och glagolitiska böcker tryckta före år 1800, c:a 100 kyrilliska handskriftsvolymer, och c:a 120 kyrilliska handskriftsfragment i över tjugo arkiv och bibliotek i sammanlagt sexton svenska städer (se vidare Ambrosiani

---

¹⁰ För den som är intresserad av exempelvis de viktigaste fornkyrkoslaviska handskrifterna finns i avsnittet *Памятники старославянского языка* på den ryskspråkiga wikipediasidan *Старославянский язык* (https://ru.wikipedia.org/wiki/Старославянский_язык) i februari 2016 en kortfattad översikt över tolv glagolitiska och fjorton kyrilliska handskrifter, i de flesta fall med länkar till specialartiklar om respektive handskrift. Motsvarande sidor finns även i många andra språkversioner av Wikipedia, varav t.ex. sidorna på kroatiska, serbiska och engelska (samt även den fornkyrkoslaviska wikipediasidan https://cu.wikipedia.org/wiki/Словѣньскъ_ѡзѣкъ) innehåller liknande förteckningar. Inom ramen för bulgariskspråkiga Wikipedia finns till och med en separat sida (https://bg.wikipedia.org/wiki/Старобългарски_писмени_паметници) med länkar till individuella artiklar om de flesta glagolitiska och kyrilliska pergamentshandskrifterna och -fragmenten.

¹¹ Se https://en.wikipedia.org/wiki/National_Archives_of_Sweden#Novgorod_Occupation_Archives.

2014). Arbetet med denna databas har resulterat i flera specialstudier, av vilka flera tydligt illustrerar betydelsen hos digitala resurser av olika slag. Så har t.ex. genom en noggrann genomgång av bl.a. digitala surrogat av befintliga exemplar i polska och ryska bibliotek ett fyrtiotal blad från tre kyrilliska inkunabelutgåvor tryckta i Kraków på 1490-talet av boktryckaren Schweipolt Fiol kunnat identifieras. Bladen fungerade länge som fyllning i pärmarna på ett exemplar av Apuleius *Asinus Aureus*, tryckt i Bologna år 1500, vilket togs som krigsbyte av svenska trupper i Polen år 1626. Denna bok kom att ingå i Uppsala universitetsbiblioteks samlingar, men troligen i början av 1900-talet togs bladen ut ur bokbandet och fördes först till Kungliga biblioteket och därefter till Riksarkivet, där de fortfarande bevaras (se vidare Ambrosiani 2015a).¹² Med hjälp av bibliotekskataloger tillgängliga via internet, digitala surrogat av äldre forskningslitteratur, samt e-postkontakt med bibliotek i Italien, Ukraina, Tyskland, Frankrike, Ryssland etc. har det även visat sig möjligt att genomföra en revidering av Božidar Rajkovs auktoritativa förteckning över bevarade exemplar av Filip Stanislavovs kända verk *Abagar*, tryckt i Rom 1651 (se Rajkov 1979: 24f), och det har kunnat fastställas att det tidigast kända exemplaret av *Abagar* är det som idag återfinns i Uppsala universitetsbibliotek, donerat dit redan 1705 av Johan Gabriel Sparwenfeldt (se vidare Ambrosiani 2015b).

3. Ett välkänt äldre tryck av stor betydelse för svensk slavistik är Peter van Selows på kyrkoslaviska och ryska i Stockholm år 1628 tryckta katekes, vilken sedan länge diskuterats i svensk slavistisk forskning. Denna bok nämns i svenskspråkiga Wikipedias artikel om Peter van Selow (https://sv.wikipedia.org/wiki/Peter_van_Selow) och läsaren hänvisas bl.a. till Rudbeck 1925, och ett digitalt surrogat av ett exemplar på Kungliga biblioteket i Stockholm finns nu fritt tillgängligt via LIBRIS (se <http://libris.kb.se/bib/13927146>). I WorldCat redovisas fyra exemplar: förutom exemplaret på Kungliga biblioteket (<http://www.worldcat.org/oclc/924192738>) och ett exemplar som tidigare har funnits på Staatsbibliothek zu Berlin (<http://www.worldcat.org/oclc/249286685>) nämns här också ett exemplar på Herzogin Anna Amalia Bibliothek i Weimar och ett på Newberry Library i Chicago, vilka båda hittills förefaller vara förhållandevis okända för svensk forskning.¹³

---

¹² Ett av de aktuella bladen på Riksarkivet finns nu publicerat, se Ambrosiani 2016: 106f.

¹³ Se <http://www.worldcat.org/oclc/780096350> (direktlänk <https://i-share.carli.illinois.edu/nby/cgi-bin/Pwebrecon.cgi?DB=local&v1=1&BBRecID=855281>) respektive <http://www.worldcat.org/oclc/246383036> (direktlänk <https://lhwei.gbv.de/DB=2/LNG=EN/CLK?IKT=12&TRM=242007910>). Dessa exemplar torde därmed kunna läggas till sammanställningen i Maier 2012: 335 över hittills kända exemplar utanför Sverige (tre i Ryssland, ett i Köpenhamn, ett i Stuttgart och ett i Wien).

* * *

Som föreliggande korta genomgång har visat har digitala resurser av olika slag kommit att bli allt viktigare för äldre svensk slavistik. Ibland tjänar de digitala resurserna endast som ett kompletterande hjälpmedel vid lösandet av ett specifikt problem, men ibland är tillgången till digitala surrogat helt avgörande för det praktiska genomförandet av en forskningsuppgift. Det nya digitala informationslandskapet kommer tveklöst att påverka både hur forskning bedrivs och vilka resultat som kan bli möjliga att åstadkomma inom äldre svensk och internationell slavistik både nu och i framtiden.

Referenser

- Ambrosiani, Per. 2014. "Types of Books and Types of Records. A Short Presentation of the CGS Database of Cyrillic and Glagolitic Books and Manuscripts in Sweden", *Scripta & e-Scripta*, 13, 9–24.
- Ambrosiani, Per. 2015a. "Recently Identified Cyrillic Incunabula in Sweden". I: Eckhoff, Hanne Martine & Thomas Rosén (red.), *Knigam bo jest neiščetnaja glubina. Essays in Honour of Irina Lysén*, Uppsala: Uppsala universitet, 14–23 [fulltext tillgänglig bl.a. via <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-110231>].
- Ambrosiani, Per. 2015b. "Copies of Filip Stanislavov's *Abagar* (Rome, 1651)", *Scripta & e-Scripta*, 14–15, 63–71.
- Ambrosiani, Per. 2016. "Slaviska kyrilliska och glagolitiska krigsbyten i svenska bibliotek: proveniensbeskrivningar i databasen 'Cyrillic and Glagolitic Books and Manuscripts in Sweden'". I: Sjökvist, Peter (red.), *Bevara för framtiden. Texter från en seminarierie om specialsamlingar*, Uppsala: Uppsala universitetsbibliotek, 95–111 [fulltext tillgänglig bl.a. via <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-127135>].
- Bubnov et al. 1976 = Бубнов, Н. Ю., Лихачева, О. П. & В. Ф. Покровская, *Пергаменные рукописи Библиотеки Академии наук СССР: описание русских и славянских рукописей XI–XVI веков*, Ленинград: Наука, 1976 [digitalt surrogat tillgängligt på <http://bookre.org/reader?file=1481743>, konsulterat 7 november 2016].
- Gawryś, Eugeniusz. 1961. *Slavica Arosiensia III. Katalog över slaviska tryck från 1500-, 1600- och 1700-talen i Stifts- och landsbiblioteket i Västerås*, Västerås: Stifts- och landsbiblioteket [fulltext tillgänglig bl.a. via <http://libris.kb.se/bib/>].
- Karataev 1861 = Каратаевъ, И., *Хронологическая роспись славянскихъ книгъ, напечатанныхъ кирилловскими буквами. 1491–1730*, Санктпетербургъ, 1861 [digitalt surrogat av ett exemplar på Bodleian library, Oxford, tillgängligt via Google Books: <https://books.google.se/books?id=AKcIAAAAQAAJ&dq=karataev%201861>, konsulterat 7 november 2016].
- Kievskaja Psaltyr' 1978 = *Киевская Псалтырь 1397 года из Государственной Публичной библиотеки имени М. Е. Салтыкова-Щедрина в Ленинграде [олдн F 6]*, Москва: Искусство, 1978.

- Kjellberg, Lennart. 1951. *Catalogue des imprimés slavons des XVIe, XVIIe et XVIIIe siècles conservés à la Bibliothèque de l'Université royale d'Uppsala*, Uppsala [fulltext tillgänglig bl.a. via <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-222150>].
- Löfstrand, Elisabeth. 1984. *Slavonic Parchment Fragments in Sweden. I. Paroemiarion, Triodion, Psalter* (= Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm Slavic Studies, 16), Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Löfstrand, Elisabeth & Laila Nordquist. 2005–2009. *Accounts of an Occupied City. Catalogue of the Novgorod Occupation Archives 1611–1617* [I–II.], Stockholm (Skrifter utgivna av Riksarkivet, 24, 31) [fulltext tillgänglig bl.a. via <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-43112> (2005), <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-35512> (2009)].
- Maier, Ingrid. 2012. "Wer war der Autor von Alfabetum Rutenorum (Stockholm ohne Jahr)?" I: Podtergera, Irina (red.), *Schnittpunkt Slavistik. Ost und West im wissenschaftlichen Dialog. Festgabe für Helmut Keipert zum 70. Geburtstag. Teil 3. Vom Wort zum Text*, Göttingen: V&R unipress, Bonn University press, 333–357.
- Rajkov 1979 = Райков, Б., *Абагар на Филип Станиславов, Рим 1651*, София: Народна просвета, 1979.
- Rudbeck, Gustaf. 1925. "Peter van Selow stilgjutare och boktryckare i Stockholm 1618–1648". I: Nelson, A. (red.), *Bok- och bibliotekshistoriska studier tillägnade Isak Collijn på hans 50-årsdag*, Uppsala, 303–334.
- Watson, Christine. 2012. *Tradition and Translation. Maciej Strykowski's Polish Chronicle in Seventeenth-Century Russian Manuscripts* (= Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Slavica Upsaliensia, 46), Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis [fulltext tillgänglig bl.a. via <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-171395>].